

Program wychowawczy

Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych

w Krakowie

CELE PROGRAMU

Zadania do realizacji w procesie wychowania i kształcenia uczniów zostały zgrupowane w trzech blokach tematycznych związanych z hasłem wychowawczym szkoły *Pamięć – Tożsamość – Odpowiedzialność*. Szkoła stawia sobie za cel pomoc w kształtowaniu osobowości młodego człowieka, postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie, z uwzględnieniem potrzeb zarówno nastoletniego wychowanka jak i jego rodziców/opiekunów prawnych. Podział treści wychowawczych na trzy dziedziny wiąże się z wytycznymi nowej podstawy programowej, która pozwala osiągnąć efekty kształcenia wspólne dla zawodów artystycznych. Zapis ten odpowiada podstawowym podziałom w życiu człowieka (przeszłość – teraźniejszość – przyszłość; dzieciństwo – czas szkoły – dojrzałość; jednostka – grupa rodzinna/rówieśnicza – społeczeństwo; dziedzictwo przeszłości – kształtowanie własnej osobowości – udział w życiu społecznym i tworzenie kultury); skupia się na uświadomieniu młodemu człowiekowi świata wartości społeczeństwa lokalnego, narodu polskiego, wspólnoty europejskiej. Celem programu jest akcentowanie tych treści na lekcjach wychowawczych oraz w całym procesie wychowania uczniów odbywającym się w ramach zajęć edukacyjnych na terenie ZPSP jak i poza szkołą, podczas wycieczek, plenerów.

PAMIĘĆ

Treści wychowawcze związane z pojęciem pamięci mają na celu uświadomienie roli przeszłości w tworzeniu i określaniu własnej tożsamości, będącej sumą przeżyć i snutyh marzeń o przyszłości; członka wspólnoty kształtowanej przez wspólną pamięć dziejową, doświadczenia i kulturowane tradycje; wreszcie członka wspólnoty narodowej, dla której ważna jest świadomość ciągłości tradycji, symboli, języka, kultury, obyczajów, umiłowania ojczystego krajobrazu. Środkiem osiągania wyznaczonych celów jest przypominanie uczniom przeszłości państwa, narodu, społeczności szkolnej, ukazywanie wzorców osobowych; wskazywanie istotnych wartości; uświadamianie źródeł zasad i treści wychowawczo-edukacyjnych w codzienności szkolnej.

Efektem działań wychowawczych ma być ukształtowanie postawy człowieka świadomie czerpiącego wiedzę i budującego swoją tożsamość w oparciu o dziedzictwo kulturowe.

TOŻSAMOŚĆ

Treści wychowawcze związane z pojęciem tożsamości mają na celu pomóc młodemu człowiekowi w kształtowaniu własnej osobowości w kontekście przynależności do wspólnoty narodowej, społeczeństwa obywatelskiego; rozpoznawaniu własnych potrzeb i dojrzywaniu do podejmowania ról społecznych. Środkiem osiągania wyznaczonych celów jest wspieranie w procesie edukacji odkrywania swoich uzdolnień i możliwości oraz umożliwienie ich rozwoju. Efektem działań wychowawczych ma być ukształtowanie człowieka w poczuciu

przywiązania do narodu i ojczyzny, przygotowanego do bycia artystą, służącego idei piękna, dobra i prawdy, współtworzącego dziedzictwo sztuk pięknych i kultury.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Treści wychowawcze związane z pojęciem odpowiedzialności mają na celu przygotowanie ucznia do dorosłego życia, pełnienia obowiązków wyznaczonych przez role społeczne. Środkiem osiągnięcia wyznaczonych celów jest uświadamianie uczniom ich miejsca i roli w szkole, społeczności lokalnej, wspólnocie narodowej i społeczeństwie obywatelskim oraz proponowanie różnych form aktywności przygotowującej do samodzielnego podejmowania decyzji i odpowiedzialności w życiu dorosłym. Efektem działań wychowawczych ma być kształtowanie postaw odpowiedzialności za podejmowanie działania, szacunku do prawa i instytucji państwowych oraz mądrego i odważnego podejmowania aktywności w życiu społecznym.

TREŚCI PROGRAMOWE

W ramach realizacji bloku „Pamięć” uczniowie poznają:

1. Historię szkoły.
2. Postaci patronów szkoły: Józefa Czapskiego i Józefa Kluzy.
3. Dziedzictwo kulturowe dzielnicy Zwierzyniec, Krakowa, Polski, Europy.
4. Postaci wybitnych Polaków, ich życie i dzieło, ze szczególnym uwzględnieniem postaci ważnych dla świata kultury i sztuki..
5. Treści związane z obchodami świąt państwowych i ważnych rocznic: 11.11; 3.05; września roku 1939, sierpnia roku 1980, czerwca roku 1989.

W ramach realizacji bloku „Pamięć” uczniowie uczestniczą:

1. W spotkaniach z absolwentami i byłymi nauczycielami Szkoły; uczestniczą w rejestrowaniu bazy wspomnień o szkole byłych absolwentów i nauczycieli; poznają Kronikę Szkolną, sylwetki znanych absolwentów; odwiedzają miejsca związane ze środowiskami twórczymi Krakowa: ZPAP, Zakład im. Helclów, Pałac Sztuki; odwiedzają miejsca spoczynku byłych uczniów i nauczycieli szkoły: cmentarze Rakowicki i Salwatorski.
2. W Biennale „Pejzaż Ludzki” jako uczestnicy konkursu i organizatorzy; spotkaniach z osobami związanymi z postaciami patronów: Józefa Czapskiego i Józefa Kluzy.
3. W wycieczkach edukacyjnych i plenerach organizowanych w Krakowie, okolicach Krakowa (np. Kalwaria Zebrzydowska, Lanckorona, Tyniec, Nowa Huta), istotnych pod względem kulturowym miejscach i regionach Polski (np. Warszawa, Sandomierz, Kazimierz Dolny, Dolny i Górny Śląsk, Zakopane); zwiedzają zabytki, miejsca pamięci (Auschwitz-Birkenau, Kraków-Płaszów), muzea i galerie (np. krakowskie Muzea Narodowe, Historyczne, Pałac Sztuki, Bunkier Sztuki; wybrane muzea z innych miast Polski: np. Diecezjalne w Sandomierzu, Sztuki Współczesnej w Łodzi, Powstania Warszawskiego), inne placówki kulturalne (teatry, centra i domy kultury); współtworzą program plenerów artystycznych odbywających się w Krakowie i innych cennych kulturowo miejscach Polski; uczestniczą w wycieczkach zagranicznych do wybranych miast Europy, cennych ze względu na wybitne kolekcje dzieł sztuki (Berlin, Praga, Budapeszt, Wiedeń, Paryż) lub znaczenie w historii Polski (Lwów, Wilno).
4. W obchodach upamiętniających postacie wybitnych Polaków w szkole oraz poza szkołą; zwiedzają miejsca związane z ww. postaciami; zapoznają się z twórczością wybitnych

Polaków: Jana Pawła II, wybitnych artystów, pisarzy, mężów stanu; zwiedzają Galerię Wielkich Polaków w Parku Jordana w Krakowie, Groby Królewskie i katedrę na Wawelu, Panteon Narodowy na Skałce; tworzą biogramy artystów, których dzieła zawiera szkolna kolekcja im. Józefa Kluzy.

5. Uczestniczą w obchodach świąt państwowych i ważnych rocznic organizowanych na terenie szkoły oraz poza nią: szkolnych obchodach Dnia Edukacji Narodowej, Święta Niepodległości, Rocznicy uchwalenia Konstytucji 3. Maja; z nauczycielami historii i wiedzy o społeczeństwie uczestniczą w uroczystościach państwowych.

Efektom powyższych działań ma być poznanie historii swojej dziedziny artystycznej i nabycie wiedzy niezbędnej do prawidłowej realizacji zadań praktycznych.

W ramach realizacji bloku „Tożsamość” uczniowie poznają:

1. Prawa i obowiązki ucznia Szkoły.
2. Przepisy prawa związane z ochroną dóbr kultury.
3. Postawy ludzi związanych z twórczością artystyczną, zaangażowanych w życie społecznym; środowiska artystyczne i szkolnictwa artystycznego.
4. Wartości, którymi warto kierować się w życiu: prawdę, dobro, piękno, wzajemny szacunek, pracowitość, solidność, tolerancję, świadomość własnej wartości i poczucie ludzkiej godności; ze szczególnym podkreśleniem zasad współdziałania w grupie uczniowskiej, pomocy koleżeńskiej, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka; zasady współżycia w społeczeństwie obywatelskim; wartość pracy na rzecz dobra wspólnego.
5. Zasady dobrego zachowania się w grupie społecznej; zagadnienia dotyczące mimiki, gestykulacji, ubioru, przyjmowanych postaw, stosowności języka i działań oraz praktycznego zastosowania zasad *savoir vivre*'u.
6. Wartość przywiązania do ojczyzny jako dobra wspólnego wszystkich obywateli; poznają wynikające stąd obowiązki: troski o piękno języka ojczystego, dbałości o tradycję, umiłowanie historii, ojczystego krajobrazu, dokonań rodaków, dzieła ich geniuszu.
7. Umiejętności organizowania życia codziennego w szkole, w tym czasu związanego z pracą i wypoczynku, zarówno w wymiarze indywidualnym jak i zbiorowym.
8. Problemy wieku dojrzewania oraz sposoby radzenia sobie z nimi.

W ramach realizacji bloku „Tożsamość” uczniowie uczestniczą:

1. W ceremoniale szkolnym, uroczystościach i wydarzeniach szkolnych, które współtworzą: inauguracji i zakończeniu roku szkolnego, ślubowaniu uczniów klas pierwszych, kiermaszu szkolnym, Dniu Otwartym, spotkaniach opłatkowych, finałach konkursów i przeglądach artystycznych, zabawach uczniowskich; w pracach Samorządu Uczniowskiego.
2. W kontaktach z innymi szkołami artystycznymi (np. ZS im. J. Kenara w Zakopanem), środowiskami artystycznymi: np. ZPAP, TPSP w Krakowie, ASP w Krakowie; poznają wystawy i dorobek współczesnych krakowskich artystów.
3. W działaniach podejmowanych na rzecz wspólnoty szkolnej, charytatywnych, działaniach Samorządu Uczniowskiego (w organizacji obchodów świąt i ważnych rocznic, Dnia Edukacji Narodowej, Kiermaszu, konkursów Międzyszkolnych w tym Biennale „Pejzaż Ludzki”, wystaw, Dnia Otwartego, egzaminów wstępnych, zabaw szkolnych); współpracują lub pracują na rzecz różnych instytucji zewnętrznych, w projektach edukacyjnych i wychowawczych dokonywanych we współpracy z innymi instytucjami społecznymi (np. Szpital Dziecięcy w Prokocimiu, Dom Pomocy Społecznej, Dom Spokojnej Starości, Zakłady Opieki Zdrowotnej dla dzieci i młodzieży); wyjazdach i wizytach w urzędach organów państwowych i samorządowych, organizacjach i instytucjach pozarządowych

i pożytku publicznego (np. siedziba Rady Dzielnicy Zwierzyniec, pensjonat „Pan Cogito”); zapoznają się z dziełami kultury współczesnej, sztuki, literatury, filozofii, filmu dotyczącymi ważnych problemów etycznych, społecznych, psychologicznych współczesności.

4. W lekcjach wychowawczych dotyczących tej tematyki; zapoznają się z różnymi źródłami dotyczącymi tego zagadnienia (np. teksty, filmy, zasoby Internetu).
5. W lekcjach języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, geografii poświęconych tej tematyce; spotkaniach z istotnymi postaciami życia publicznego, szczególnie artystami podkreślającymi swoją przynależność narodową, promującymi Polskę w świecie kultury i sztuki; plenerach artystycznych i wycieczkach krajoznawczych organizowanych w szczególnie ważnych dla dziedzictwa narodowego miejscach Polski i Europy (np. Kraków, Warszawa, Wrocław, Sandomierz, Dolny i Górny Śląsk, Lwów, Wilno).
6. W warsztatach poświęconych tematyce zarządzania czasem; w spotkaniach z przedstawicielami instytucji promującymi zdrowy tryb życia (np. KSOS, organizacje pozarządowe); w spotkaniach z najmłodszymi absolwentami Szkoły i przedstawicielami uczelni wyższych i policealnych w ramach programu preorientacji zawodowej oraz warsztatach z zakresu prawa autorskiego.
7. Uczestniczą w warsztatach prowadzonych przez psychologów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych instytucji zajmujących się zdrowiem psychicznym młodzieży (np. Instytutu Psychoterapii) na temat problemów wieku dojrzewania, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, komunikacji interpersonalnej.

W ramach realizacji bloku „Odpowiedzialność” uczniowie poznają:

1. Prawo: wewnętrzne – statut Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych w Krakowie, regulamin uczniowski, tak by rozumieć strukturę oraz problemy własnej szkoły, rozumieć znaczenie zawartych w regulaminach norm dla prawidłowego funkcjonowania społeczności szkolnej, przyswoić sobie zasady godnego zachowania się podczas obchodów świąt, uroczystości – państwowych i szkolnych; podstawowe założenia obecnej polskiej konstytucji (zasady ustrojowe, prawa i obowiązki obywateli, system ochrony tych praw); prawa i obowiązki człowieka określone w Deklaracji Praw Człowieka; przepisy prawne dotyczące nieletnich oraz wybrane przepisy Prawa Karnego.
2. Znaczenie normy wzajemności oraz konsekwencje jej łamania.
3. Treści związane z uświadamianiem i zapobieganiem zagrożeń w życiu codziennym ucznia, profilaktyką uzależnień alkoholowych, nikotynowych, narkotykowych; dbałością o stan zdrowia psychicznego i fizycznego; omawianiem niebezpieczeństw związanych z nowymi mediami, działaniem świata ekonomii, czy zagrożeniami o charakterze globalnym; adresy instytucji, ośrodków i poradni, które pomagają uzależnionym.
4. Przejawy i role kultury masowej i wysokiej.
5. Idee zachowań proekologicznych i odpowiedzialności za środowisko.
6. Treści związane z kształtowaniem postaw estetycznych; diagnozą estetyczną przestrzeni publicznej; budowaniem postawy obywatelskiej odpowiedzialności za jakość przestrzeni wspólnej; dbaniem o dziedzictwo tradycji lokalnych, związanych z dzielnicą Zwierzyniec, miastem i krajem.

W ramach realizacji bloku „Odpowiedzialność” uczniowie uczestniczą w:

1. Zadaniach realizowanych zarówno indywidualnie jak i zespołowo, w ramach których nabywają umiejętność wyszukiwania, selekcji i oceny informacji zawartych w różnych tekstach kultury, oceniają jakość wykonywanych zadań i biorą odpowiedzialność za efekty swej pracy.
2. Szkoleniach prawnych organizowanych przez przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji, radców prawnych instytucji oświatowych, zaproszonych prawników, kuratorów sądowych zajmujących się sprawami młodzieży.
3. Warsztatach komunikacji społecznej prowadzonych przez psychologów; działaniach zespołowych inicjowanych na terenie szkoły (projektach, zadaniach związanych z organizacją roku szkolnego); sytuacjach wymagających koleżeńskiej postawy (np. pomoc w nauce uczniom słabszym, współodpowiedzialność za zleczone prace projektowe).
4. Spotkaniach z przedstawicielami instytucji zajmujących się osobami uzależnionymi i ofiarami manipulacji (np. Monar, Dominikańskie Centrum Informacji o Sektach).
5. Warsztatach i lekcjach poświęconych kulturze masowej, jej mechanizmom oddziaływania, sposoby krytycznego podejścia do jej schematów.
6. Działaniach związanych z recyklingiem organizowanych przez instytucje pozarządowe (np. zbiór zużytych baterii, nakrętek od butelek PET).
7. Działaniach służących dekorowaniu budynku szkoły, organizowaniu wystaw, projektach organizowanych we współpracy z władzami samorządowymi (np. konkurs „Pejzaż Zwierzyniecki”); na lekcjach przedmiotów artystycznych zapoznają się z ideami, teoriami i praktycznym ich zastosowaniem w konstruowaniu przestrzeni, w tym przestrzeni publicznej.

Końcowym efektem edukacji w ramach programu „Pamięć, Tożsamość, Odpowiedzialność” jest nie tylko wszechstronny rozwój ucznia, jego udział w różnych obszarach kultury, ale także odpowiedzialna i kreatywna realizacja projektów artystycznych z wykorzystaniem nowoczesnej technologii informacyjnej i edukacyjnej.

Szkolny Program Profilaktyczny

Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych

w Krakowie

I. Podstawa programowa Szkolnego Programu Profilaktycznego

Ustawa o systemie oświaty nakłada na szkołę obowiązek kształtowania u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do jej podstawowych zadań należy wszechstronny rozwój każdego ucznia, w tym kształtowanie:

- osobowości, w oparciu o uniwersalne wartości, którymi warto kierować się w życiu, respektujące wszystkie prawa człowieka w wymiarze indywidualnym, jak i zbiorowym takie jak prawda, dobro, piękno, wzajemny szacunek, tolerancja, świadomość własnej wartości i poczucie ludzkiej godności.
- postaw sprzyjających rozwojowi indywidualnemu i społecznemu uczniów takich jak: uczciwość, odpowiedzialność, kultura osobista, kreatywność, przedsiębiorczość, gotowość do podejmowania inicjatyw oraz pracy zespołowej.
- postaw obywatelskich uczniów, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu oraz poszanowania innych kultur i tradycji oraz bezwzględnego zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.

II. Założenia merytoryczne Programu Profilaktycznego:

Profilaktyka uznawana jest za ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących.

Szkolny program profilaktyczny jako obowiązujący we wszystkich placówkach projekt systemowych rozwiązań w środowisku szkolnym ma na celu:

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych i środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu.

Szkolny program profilaktyczny, opisujący w sposób całościowy wszystkie treści i działania skierowany jest do uczniów, nauczycieli oraz rodziców i powinien być poprzedzony diagnozą środowiska.

III. Charakterystyka środowiska

Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania, stanowi szczególną fazę w życiu człowieka.

Okres ten przypada na naukę w szkole.

To czas, w który dokonują się skomplikowane procesy myślowe, kształtuje hierarchia wartości, doskonala się relacje z innymi ludźmi, wzmacnia się poczucie własnej wartości i poszukiwanie sensu życia. Gwałtownie wzrasta liczba nowych doświadczeń osobistych i społecznych.

Młodzi ludzie są aktywni, dokonują wyborów, eksperymentują z nowymi zachowaniami, które nie zawsze są dla nich dobre.

Uczniowie Zespołu to młodzi ludzie w wieku od 13 do 20 lat.

Podjęli naukę w tej Szkole, pragnąc rozwijać swoje zainteresowania i uzdolnienia, poszukując własnej tożsamości w oparciu o wartości jakie oferuje obcowanie ze sztuką i pięknem otaczającego świata, co w zderzeniu z kryzysem wartości we współczesnym świecie oferującym łatwe, szybkie i z pozoru atrakcyjne formy zaspokajania potrzeby bezpieczeństwa i poczucia wolności (bez dyscypliny, bez pracy nad sobą czy bez stawiania sobie wymagań), może rodzić frustracje i bolesne stany emocjonalne.

Większość z nich to osoby o dużej wrażliwości i delikatnej konstrukcji psychicznej.

Niektórzy z nich, chcąc sprostać wymaganiom, jakie stawia przed nimi nauka w tej szkole, mogą uciekać się do poszukiwań ryzykownych zachowań od abstynencji szkolnej poczynając, na eksperymentowaniu z substancjami psychoaktywnymi kończąc.

Wstępna diagnoza rzeczywistych problemów środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli obejmuje problemy uczniów widoczne na terenie szkoły (przejawiane w ich zachowaniach), problemy edukacyjne i wychowawcze rejestrowane przez pedagogów z poradni i nauczycieli, problemy zgłaszane przez rodziców, sygnalizowane przez opiekunów, kuratorów sądowych i inne osoby, pozwala na sformułowanie priorytetowych działań:

- wspomaganie adaptacji uczniów klas pierwszych
- podniesienie frekwencji na zajęciach szkolnych w klasach starszych
- budowanie wśród uczniów motywacji do nauki
- wypracowanie efektywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych

IV. Charakterystyka Szkolnego Programu Profilaktycznego

Szkolny Program Profilaktyczny ZPSP w Krakowie jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów Szkoły obejmującej III i IV etap kształcenia.

Wraz ze szkolnym zestawem programów nauczania i programem wychowawczym Szkoły tworzy spójną całość i uwzględnia wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej, uwzględniając przy tym specyfikę szkoły artystycznej.

Obejmuje obszary działań wpisanych w Szkolny Program Wychowawczy, związanych z tożsamością i odpowiedzialnością młodego człowieka takie jak:

- promowanie pełnej i kompletnej wizji człowieka obejmującej sfery myśli, uczuć, emocji oraz dokonywanych przez niego wyborów
- odnajdywanie własnej tożsamości oraz bogactwa pragnień i aspiracji
- dbanie o własny rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy
- kształtowanie i rozwijanie ważnych umiejętności psychospołecznych, budowanie dojrzałych i odpowiedzialnych relacji i więzi z drugim człowiekiem w oparciu o podstawowe wartości i normy moralne

V. Cele Szkolnego Programu Profilaktycznego

1. Nadrzędnym celem Szkolnego Programu Profilaktycznego. jest tworzenie środowiska sprzyjającego wszechstronnemu rozwojowi uczniów oraz kształtowanie w nich dojrzałych postaw wobec otaczającej rzeczywistości oraz wspomaganie wychowawczej roli rodziny.

2. Cele szczegółowe

- wychowanie do wartości
- kształtowanie odpowiedzialności za własne czyny i zachowanie w stosunku do innych ludzi
- budowanie poczucia własnej wartości
- wzmacnianie więzi emocjonalnej w rodzinie
- kształcenie umiejętności komunikacji interpersonalnych
- poznanie sposobów rozwiązywania konfliktów bez agresji i przemocy
- ukazywanie i zapobieganie zagrożeniom będącym następstwem rozwoju cywilizacyjnego
- dostarczenie rzetelnej wiedzy o zagrożeniach od alkoholu i wszelkich substancji uzależniających
- zapoznanie uczniów z systemem pomocy (szkolnej i instytucjonalnej) w sytuacjach zagrożeń
- udzielanie pomocy psychologicznej i pedagogicznej uczniom
- zwiększanie poczucia bezpieczeństwa i kompetencji rodziców poprzez wskazanie, co robić i gdzie szukać pomocy w sytuacji problemowej
- podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń
- szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go
- troska o realizację obowiązku szkolnego – przeciwdziałanie absencji oraz dbanie o dyscyplinę
- uwrażliwienie młodzieży na niesienie pomocy słabszym i pokrzywdzonym
- promowanie idei wolontariatu i działań charytatywnych
- zachęcanie do udziału w różnych formach rozwoju osobistego
- kształtowanie odpowiedzialności za własne życie i zdrowie
- propagowanie zdrowego stylu życia

Cele Szkolnego Programu Profilaktycznego są realizowane poprzez podejmowane działania:

- informacyjne
- edukacyjne
- integracyjne
- interwencyjne

VI. Treści Szkolnego Programu Profilaktycznego

1. Problemy okresu dojrzewania

- a) Rozwiązywanie problemów związanych z dojrzałością fizyczną, psychiczną i emocjonalną, budowanie zdrowego obrazu siebie, akceptacja siebie
- b) Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu rodzinnym, zapobieganie konfliktom, pomoc w ich rozwiązywaniu
- c) Kształtowanie postawy człowieka dojrzałego do świadomego partnerstwa i rodzicielstwa
- d) Sposoby radzenia sobie ze stresem i alienacją szkolną

2. Profilaktyka uzależnień

- a) Ukazywanie zdrowotnych, społecznych i moralnych następstw uzależnień (alkohol,

nikotyna, narkotyki, leki i inne środki psychoaktywne) ukazanie związku między postawą uczniów wobec substancji psychoaktywnych a ich postawą wobec życia.

- b) Następstwa uzależnień od nowoczesnych technologii
3. Manipulacja w życiu społecznym i sposoby walki z nią
    - a) Subkultury, sekty, ruchy o charakterze para religijnym, przemoc psychiczna
    - b) Niebezpieczeństwa związane z nowymi mediami, działaniem świata ekonomii zagrożenia o charakterze globalnym
  4. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, propagowanie zdrowego stylu życia
    - a) Przygotowanie do wartościowego i odpowiedzialnego wykorzystania czasu wolnego
    - b) Kształtowanie nawyku aktywności fizycznej, ukazywanie zdrowotnych skutków jej braku
    - c) Zaburzenia odżywiania (otyłość, anoreksja, bulimia)
    - d) Zasady higieny i hartowanie organizmu
    - e) Promowanie turystyki pieszej, jako formy aktywnego wypoczynku
  5. Wychowanie do bezpieczeństwa
    - a) Bezpieczne poruszanie się po drogach, umiejętność korzystania z zasad ruchu drogowego
    - b) Kształtowanie współodpowiedzialności za bezpieczeństwo w szkole; w czasie zajęć lekcyjnych, na przerwach, podczas wyjść, wycieczek i plenerów
    - c) Pierwsza pomoc przedmedyczna

VII. Formy i metody realizacji Szkolnego Programu Profilaktycznego

Oddziaływania profilaktyczne prowadzone są m.in. w ramach:

1. zajęć lekcyjnych (na lekcjach wychowawczych, języka polskiego, historii, wos, biologii, religii, edb, po, wf i innych przedmiotów)
2. zajęć fakultatywnych i pozalekcyjnych
  - a) zajęć warsztatowych z uczniami
  - b) wycieczek szkolnych i plenerów, imprez kulturalnych
  - c) udziału w uroczystościach szkolnych, apelach
  - d) udziału w konkursach przedmiotowych i artystycznych
  - e) spotkań z pielęgniarką
  - f) spotkań z rodzicami
  - g) spotkań ze specjalistami (m.in. psychologami, pedagogami, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji i straży miejskiej)
3. za pomocą następujących metod podających jak pogadanka, prelekcja, wykład, film i aktywizujących: dyskusja, analiza problemu, odgrywanie ról, gra dydaktyczna, drama i inne

VIII. Osoby odpowiedzialne za realizację Szkolnego Programu Profilaktycznego i zakres ich kompetencji

1. Wszyscy nauczyciele:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych
- dbanie o prawidłowy obieg informacji
- czuwanie nad spójnością oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych

- tworzenie atmosfery wsparcia w środowisku szkolnym

2. Wychowawcy:

- integracja zespołu klasowego
- dbałość o poczucie bezpieczeństwa i akceptacja ucznia w klasie
- współpraca z rodzicami
- wyposażenie uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach

3. Rodzice:

- udział w realizacji programu
- udział w pedagogizacjach
- podejmowanie wspólnych celów i zadań

Działania skierowane do rodziców:

- spotkania edukacyjne rozwijające umiejętności wychowawcze i uwrażliwiające rodziców na zagrożenia zakłócające rozwój ich dzieci
- indywidualne rozmowy z rodzicami wynikające z bieżących potrzeb wychowawczych
- wspólna analiza problemów związanych z funkcjonowaniem ich dziecka w szkole
- systematyczne informowanie o sukcesach, prezentacja wytworów pracy twórczej uczniów (Kiermasz świąteczny, konkursy)

IX. Edukacja zdrowotna.

W Szkolny Program Profilaktyczny wpisane są zagadnienia edukacji zdrowotnej, której celem jest kształtowanie świadomości, wiedzy i przekonań oraz umiejętności i postaw, a także motywacji do podejmowania właściwych działań chroniących zdrowie we wszystkich jego przejawach (aspektach).

Edukacja zdrowotna obejmuje zatem wszystkie obszary działalności szkoły: edukację, wychowanie i profilaktykę.

Szkoła oferując edukację zdrowotną, tworzy wspierające środowisko fizyczne i społeczne, ułatwiające całej społeczności szkolnej kształtowanie zachowań prozdrowotnych oraz umiejętności życiowych sprzyjających zdrowiu i dobrej jakości życia.

Edukacja zdrowotna – treści przeznaczone dla uczniów młodszych OSSP.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia, czym jest zdrowie; wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ;
- 2) wymienia zachowania sprzyjające i zagrażające zdrowiu oraz wyjaśnia, na czym polega i od czego zależy dokonywanie wyborów korzystnych dla zdrowia;
- 3) identyfikuje swoje mocne strony, planuje sposoby ich rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;
- 4) omawia konstruktywne sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami;
- 5) omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny;
- 6) omawia znaczenie dla zdrowia dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;
- 7) wyjaśnia, w jaki sposób może dawać i otrzymywać różnego rodzaju wsparcie społeczne;
- 8) wyjaśnia, co oznacza zachowanie asertywne i podaje jego przykłady;
- 9) omawia szkody zdrowotne i społeczne związane z paleniem tytoniu, nadużywaniem

alkoholu i używaniem innych substancji psychoaktywnych; wyjaśnia, dlaczego i w jaki sposób należy opierać się presji oraz namowom do ich używania.

Edukacja zdrowotna – treści przeznaczone dla uczniów starszych OSSP oraz PLP.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia, dlaczego zdrowie jest wartością dla człowieka i zasobem dla społeczeństwa oraz na czym polega dbałość o zdrowie w okresie młodości i wczesnej dorosłości;
- 2) wyjaśnia, co oznacza odpowiedzialność za zdrowie własne i innych ludzi;
- 3) wyjaśnia, na czym polega praca nad sobą dla zwiększenia wiary w siebie, radzenie sobie z krytyką; poczucia własnej wartości i umiejętności podejmowania decyzji;
- 4) omawia zasady racjonalnego gospodarowania czasem;
- 5) wyjaśnia, na czym polega samobadanie i samokontrola zdrowia oraz dlaczego należy poddawać się badaniom profilaktycznym w okresie całego życia;
- 6) omawia przyczyny i skutki stereotypów i stygmatyzacji osób chorych psychicznie i dyskryminowanych (np. żyjących z HIV/AIDS);
- 7) omawia, na czym polega współuczestnictwo i współpraca ludzi, organizacji i instytucji w działaniach na rzecz zdrowia;
- 8) wyjaśnia, jaki jest związek między zdrowiem i środowiskiem oraz co sam może zrobić, aby stworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu.